

Ontsluitingsweg Melkveebedrijf De Elzenhof

Toetsing aan het provinciaal beleid van de provincie Gelderland ten
aanzien van het onderdeel natuur



Sweco Nederland B.V.
Onderwerp Blauwe Laantje Rheden
Projectnummer 51000455-001

Klant ProRail B.V.
Versie C2

Datum 01-09-2023
Auteur Raisja Spijker
Document referentie NL23-648800269-58455

Gecontroleerd door Mark Grutters



Vrijgegeven door Pauline Maas



Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Beschrijving plangebied	5
1.3	Voorgenomen activiteit	7
1.4	Vigerend bestemmingsplan	7
1.5	Gebruikte bronnen	9
1.6	Leeswijzer	10
2	Provinciaal natuurbeleid	11
2.1	Natuurnetwerk Nederland	11
2.2	Groene ontwikkelingszone	11
3	Nee, tenzij toetsing GNN	12
3.1	Toetsingskader	12
3.2	Groot openbaar belang	12
3.3	Alternatievenafweging	13
3.4	Compensatie	13
4	Effectbeoordeling GNN en GO	14
4.1	Toetsingskaders GNN en GO	14
4.2	Kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen	14
4.2.1	Beschrijving kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen	14
4.2.2	Actuele en potentiële natuurwaarden	15
4.2.3	Effectbeoordeling Kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen	15
4.3	Samenhang	16
4.4	Oppervlakte	17
4.5	Landschappelijke en cultuurhistorische waarden	17
4.5.1	Inleiding	17
4.5.2	Landschappelijke kwaliteit	17
4.5.3	Cultuurhistorische waarden	18
4.5.4	Conclusie	18
4.6	Algehele conclusie	19
5	Compensatieopgave	20
5.1	Ligging ten opzichte van GNN en GO	20
5.2	Aangewezen natuurbeheertypen	20
5.3	Aantasting GNN en GO	21
5.4	Kwaliteitsbepaling natuurbeheertypen	22
5.4.1	N03.01 Beek en bron	22
5.4.2	N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	22
5.4.3	N17.03 Park- en stinzenbos	23
5.4.4	Conclusie	24
5.5	Compensatieopgave GNN	24
5.5.1	Toetsingskader	24
5.5.2	Compensatieopgave	24
5.6	Versterkingsopgave GO	25
5.6.1	Toetsingskader	25
5.6.2	Versterkingsopgave conform rekentabel GO	25
6	Compensatie- en versterkingsplan	27
6.1	Opstellen compensatieplan	27
6.2	Locatie compensatie	27

6.3	Type natuurcompensatie.....	27
6.4	Inrichtingsplan	28
6.4.1	Afweging	28
6.4.2	Gewenste inrichting	29
6.4.3	Gewenst beheer	29
6.4.4	Stappenplan.....	30
6.5	Versterking Park- en stinzenbos	30
Referenties		35

Bijlage 1 Samenvatting versterkingsopgave GO

Bijlage 2 Bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie langs de spoorlijn tussen Biljoen en Zutphensestraatweg 5b [kaart]

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de rand van het dorp Velp in de gemeente Rheden ligt het Landgoed Biljoen. Onderdeel van het Landgoed is het agrarisch bedrijf (melkvee) op de boerderij Elzenhof aan de Zutphensestraatweg 5. De enige ontsluiting van de boerderij Elzenhof verliep vanaf de provinciale weg (N785) via het 'Blauwe Laantje' en kruiste de spoorlijn Arnhem - Zutphen middels een onbeveiligde overweg. De bewoners, bezoekers en leveranciers die van deze overweg gebruik maakten, moesten dagelijks meerdere malen de spoorbaan oversteken.

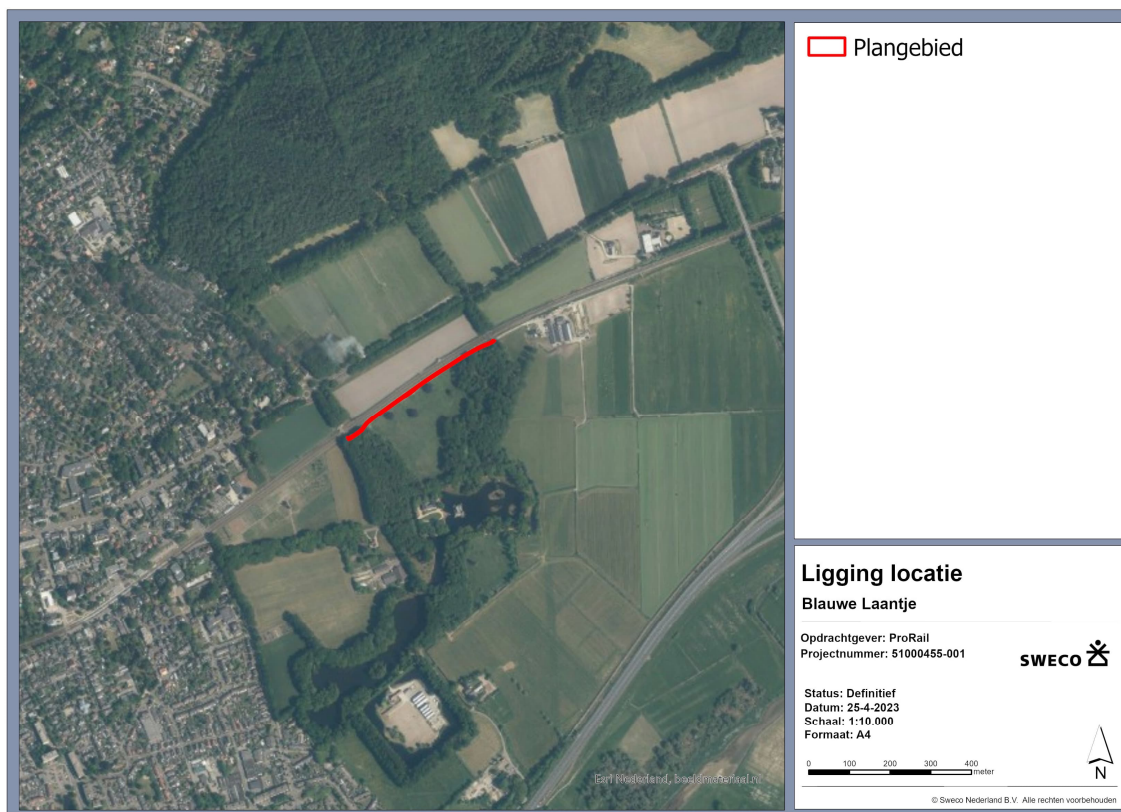
In 2016 is een omgevingsvergunning aangevraagd en verleend voor een tijdelijke ontsluitingsweg. Ten behoeve van het opheffen van de onbewaakte overgang via het Blauwe Laantje. In 2022 is het proces in gang gezet om de tijdelijke ontsluitingsweg om te zetten naar een permanente ontsluitingsweg.

Het plangebied ligt binnen het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en Groene ontwikkelingszone (GO). De weg legt permanent beslag op de Groene ontwikkelingszone en tast mogelijk de kernkwaliteiten aan. Omdat het plangebied binnen het GNN en de GO ligt is het noodzakelijk om vervolgstappen te nemen in de vorm van een nee- tenzij toetsing.

1.2 Beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de noordkant van Landgoed Biljoen en grenst aan de spoorweg Rheden - Velp. Hier ligt een (tijdelijke) halfverharde ontsluitingsweg die de weg Biljoen met de boerderij aan de Zutphensestraatweg verbindt, zie Figuur 1.1.

Het landschap rond het plangebied kenmerkt zich door het Landgoed Biljoen met waterpartijen, bossen en landerijen. Door het gebied stroomt een beek/watergang. Het omliggende bosgebied bestaat voornamelijk uit beuk, eik en hult en rododendron als onderbegroeiing. Langs de onverharde weg zijn aan de zuidzijde solitaire rode beuken aanwezig met daaromheen schraal grasland. De bebouwing op het Landgoed bestaat uit een groot kasteel (daterend uit 1530), stallen en een boerderij op het bouwblok van de melkveehouderij. Verlichting is binnen de planlocatie niet aanwezig, met uitzondering van de waarschuwingslichten van de spoorwegovergang. Voor een impressie van de ontsluitingsweg en directe omgeving zie Figuur 1.2.



Figuur 1.1 Ligging van het plangebied (de ontsluitingsweg met rood aangegeven).



Figuur 1.2 Impressie van de ontsluitingsweg.

1.3 Voorgenomen activiteit

In 2016 is een omgevingsvergunning aangevraagd en verleend voor een tijdelijke ontsluitingsweg. Hierbij werd de onbewaakte overgang via het Blauwe Laantje opgeheven. In 2022 is het proces in gang gezet om de tijdelijke ontsluitingsweg om te zetten naar een permanente ontsluitingsweg. Er zullen geen werkzaamheden worden verricht aan de ontsluitingsweg, er wordt ook geen verlichting geplaatst. De huidige ontsluitingsweg is vervaardigd middels een halfverharding, bestaande uit een puingranulaat. De permanente ontsluitingsweg zal een halfverharding behouden.

1.4 Vigerend bestemmingsplan

Hieronder volgt een beschrijving van het huidige planologische regime ter plaatse van de gewenste permanente ontsluitingsweg.

Bestemmingsplan Landelijk gebied, onherroepelijk (26-08-2010)

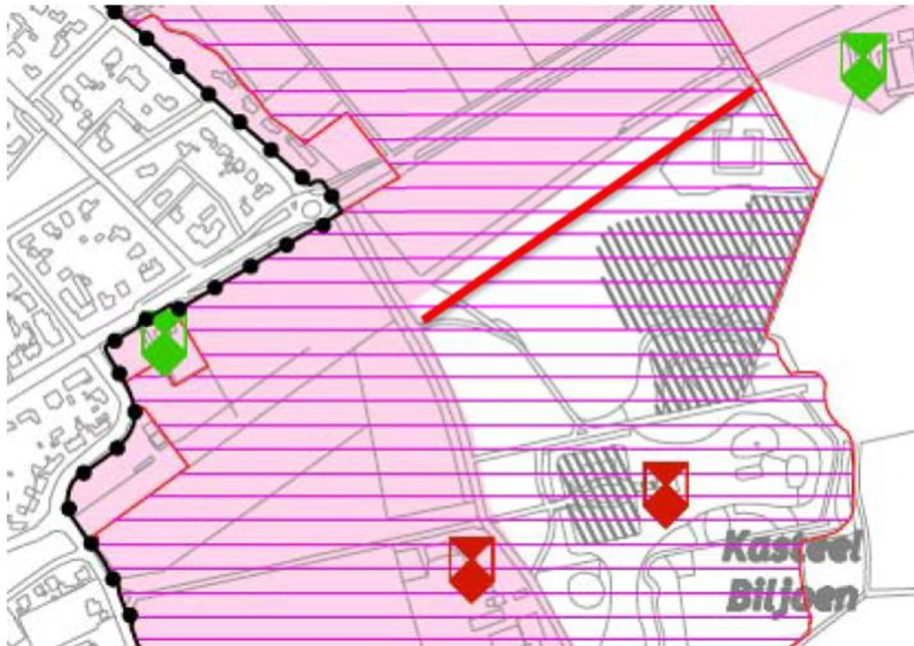
Het plangebied ligt in het geldende bestemmingsplan “Landelijk gebied” inclusief de 1^e herziening, en gelegen op gronden met als bestemmingen:

1. Agrarisch gebied met Landschaps- en natuurwaarde (artikel 2.1) (A)
2. Buitenplaats (artikel 2.6) (B)
3. Water (artikel 2.10) (WA)
4. Zone transportleiding (artikel 2.13)



Figuur 1.3 Uitsnede plankaart bestemmingsplan Landelijk Gebied (onherroepelijk 26-08-2010). De rode lijn geeft de ligging van de ontsluitingsweg aan.

Op de cultuurhistorische waardenkaart behorende bij het bestemmingsplan Landelijk gebied is het plangebied ook aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied.



Figuur 1.4 Uitsnede Cultuurhistorische waardenkaart (27-01-2009). De rode lijn geeft de ligging van de ontsluitingsweg aan. Gearceerd gebied is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol gebied.

Volgens artikel 2.1 onder A, lid 1 sub h van het bestemmingsplan Landelijk Gebied zijn de op de plankaart aangegeven gronden met *Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarde* mede bestemd voor bestaande gebiedsontsluitings- en erftoegangswegen. De gewenste permanente ontsluitingsweg is hiermee in strijd, omdat het hier gaat om een ontsluitingsweg die op het moment dat het bestemmingsplan ter visie ging nog niet bestond. In dit geval gaat het om de omzetting van een tijdelijk vergunde noodweg naar een permanente ontsluitingsweg.

Binnen de bestemming Buitenplaats zijn de gronden ook bestemd voor erfontsluitingswegen en andere voorzieningen ten behoeve van het verkeer. De permanente ontsluitingsweg past binnen deze bestemming. Binnen de voor Water bestemde gronden zijn bruggen en andere civieltechnische werken toegestaan. Het aanbrengen van een duiker of brug voldoet aan de voorschriften.

Volgens artikel 3.3 lid 1 van het bestemmingsplan Landelijk Gebied is het verboden om zonder een vergunning in *Cultuurhistorisch waardevol gebied* en *Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarden* oppervlakteverhardingen aan te brengen ten behoeve van (erf)ontsluitingswegen en voet- en fietspaden. Door de realisatie van de tijdelijke noodweg is in dit geval oppervlakte(half)verharding aangebracht binnen het gebied dat is aangewezen als cultuurhistorisch waardevol en met de bestemming *Agrarisch gebied met landschappelijke en natuurwaarden*. Voor de definitieve ontsluitingsweg blijft deze oppervlakte(half)verharding op dezelfde locatie liggen.

1.5 Gebruikte bronnen

Voor het opstellen van dit rapport is één op één gebruik gemaakt van de teksten uit eerder opgestelde rapporten door Eelerwoude. De volgende rapporten zijn hiertoe gebruikt:

- Toetsing Wet natuurbescherming ontsluitingsweg Landgoed Biljoen, Velp. Projectnummer 9298.1, datum 13-02-2020, versie 5. Opgesteld door K. Kroeskop, Eelerwoude.
- Toetsing Wet natuurbescherming ontsluitingsweg Landgoed Biljoen, Velp. Projectnummer 9298.1, datum 16-02-2022, versie 8. Opgesteld door K. Kroeskop, Eelerwoude.
- Compensatieplan definitieve ontsluiting boerderij Elzenhof, Landgoed Biljoen. Projectnummer 9298.1, datum 15-01-2020, versie 1. Opgesteld door Eelerwoude.
- Ontsluitingsweg boerderij Elzenhof, ecologische en ruimtelijke onderbouwing. Projectnummer 201380 (9298.1), datum 08-03-2022, versie 3. Opgesteld door Eelerwoude.

Daarnaast is er een locatiebezoek uitgevoerd door Raisja Spijker ecooloog bij Sweco op 14 maart 2023 om een beeld te krijgen van de huidige situatie.

1.6 Leeswijzer

Voorliggende rapportage is een uitwerking van de inventarisatie en toetsing van mogelijke effecten op de aanwezige GNN- en GO-gebieden en de daaruit volgende compensatieopgave. In hoofdstuk 2 wordt het provinciaal beleid van de provincie Gelderland beknopt toegelicht. In hoofdstuk 3 is de nee tenzij, toetsing van het GNN uitgewerkt. In hoofdstuk 4 wordt het effect op de kernkwaliteiten, samenhang en oppervlakte beschreven. De compensatieopgave wordt beschreven in hoofdstuk 5. Als laatste wordt in hoofdstuk 6 ingegaan op het compensatie- en versterkingsplan.

2 Provinciaal natuurbeleid

Het beleidskader van de overheid dat niet in wetgeving is vastgelegd bestaat uit het beleid ten aanzien van Natuurnetwerk Nederland (NNN). Daarnaast kent de provincie Gelderland beleid ten aanzien van Groene ontwikkelingszone, Ganzenrustgebieden en Weidevogelgebieden.

2.1 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN), in 1990 door het Rijk geïntroduceerd als Ecologische Hoofdstructuur (EHS), is een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Naast tal van natuurgebieden omvat het NNN ook vrijwel alle Natura 2000-gebieden. Met uitzondering van de rijkswateren, waar het Rijk bevoegd gezag is (o.a. Waddenzee, Noordzee, IJsselmeer), zijn de provincies bevoegd gezag inzake het NNN. Het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Provinciale structuurvisies en Provinciale verordeningen. De wettelijke bescherming (Wro) van het NNN is geregeld via het bestemmingsplan.

In Gelderland worden o.a. de volgende gebieden beschermd door regels in de Omgevingsverordening 2023 (Afdeling 2.6):

- Gelders Natuurnetwerk.
- Groene ontwikkelingszone.

Het Gelders Natuurnetwerk (GNN) (art. 2.39 tot en met 2.51) omvat het Gelderse deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). De afweging voor ingrepen in het GNN gaat volgens het 'nee, tenzij-principe'. Ingrepen met een significant negatieve invloed op de kernkwaliteiten, oppervlakte en samenhang mogen niet plaatsvinden, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang en als er geen alternatieven zijn. Als bij een ingreep schade wordt aangericht aan een GNN-gebied, dan dient dit in ieder geval gemitigeerd te worden. De resteffecten aan verlies van kwaliteit en/of oppervlakte dienen te worden gecompenseerd. In provincie Gelderland is de externe werking van het GNN niet van toepassing. Een 'nee, tenzij-toets' behoeft alleen te worden doorlopen als er sprake is van een RO-procedure met betrekking tot wijziging van de bestemming van het onderzoeksgebied.

2.2 Groene ontwikkelingszone

De Groene Ontwikkelingszone (GO) (art. 2.52 tot en met 2.54) is het gebied dat tussen en rondom natuurgebieden ligt. Hierin liggen onder andere de zogenoemde ecologische verbindingzones (EVZ), de verbindende schakels tussen de natuurgebieden. De Groene ontwikkelingszone heeft een dubbeldoelstelling. Er is ruimte voor verdere economische ontwikkeling, in combinatie met versterking van de samenhang tussen aangrenzende en inliggende natuurgebieden. Randvoorwaarde is alleen dat de kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen per saldo niet worden aangetast. Bij een ontwikkeling of activiteit in het GO moet de natuurkwaliteit worden versterkt. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer een initiatiefnemer iets wil bouwen in deze zone, tegelijkertijd de kernkwaliteiten moeten worden versterkt door aanleg van natuur- en landschapselementen.

3 Nee, tenzij toetsing GNN

3.1 Toetsingskader

Op grond van artikel 2.40 van de vigerende Omgevingsverordening van provincie Gelderland is een andere bestemming dan natuur in een bestemmingsplan voor gronden binnen het Gelders Natuurnetwerk alleen mogelijk als:

- a) Er sprake is van een groot openbaar belang en
- b) Er voor de realisering daarvan geen reële alternatieven zijn en
- c) De nadelige gevolgen voor de kernkwaliteiten, oppervlakte of samenhang zoveel mogelijk worden beperkt en de overblijvende effecten gelijkwaardig worden gecompenseerd.

3.2 Groot openbaar belang

De ontsluitingsweg is nodig in verband met de openbare veiligheid en redenen van economische aard. Boerderij Elzenhof had een ontsluiting via het Blauwe Laantje, waarbij een onbewaakte spoorwegovergang overgestoken moest worden. Dit was de enige manier om van en naar de boerderij te komen. Deze ontsluiting is meer een pad dan een weg en had alleen tot doel de betreffende boerderij te ontsluiten (er waren geen andere bestemmingen voor de weg in de buurt). Dit pad kruist de spoorlijn Arnhem – Zutphen, elke circa 10 tot 15 minuten komt een passagierstrein langs over het dubbelspoor. 's Nachts rijden er met name goederentreinen over het spoor, waaronder ook treinen met gevaarlijke stoffen als methaan. De overweg lag in een afbuiging waar de treinen 140 km/uur (kunnen) rijden. Door de afbuiging in het spoor is het uitzicht bij de overgang vanaf de kant van de boerderij, zeker naar rechts, beperkt, wat een snelheids- en afstandsinschatting van de aankomende trein, zeker bij slechtere weersomstandigheden, zoals mist, en bij duisternis, moeilijk maakt. Bovendien rijdt het verkeer, komende van de boerderij, parallel aan het spoor wat het uitzicht naar rechts (naar achteren) ook nog beperkt. In het verleden hebben zich dan ook meerdere keren 'bijna ongevallen' voorgedaan, waarbij men nog net op tijd stil stond voor een voorbijgaande trein.

De overweg was uitgevoerd als een onbewaakt overpad dat met hekken van de spoorbaan was afgescheiden; een zogenaamde particuliere overweg. De bewoners, bezoekers, en leveranciers die van deze overweg gebruik maakten moesten voor de overweg stoppen, het hek openen, de spoorbaan oversteken en dan de hekken weer sluiten. Onder deze bezoekers waren ook veel schoolkinderen die de boerderij bezochten in het kader van een basisschoolproject. Per keer dat de spoorbaan overgestoken moest worden, vonden telkens diverse oversteekbewegingen plaats, zowel lopende en rijdende.

Alle betrokken partijen, waaronder ProRail, Geldersch Landschap en Kasteelen en boerderij Elzenhof (met zijn toeleveranciers) wilden dat er een einde zou komen aan deze onveilige en ongewenste situatie. Dit sluit bovendien aan het Programma Niet Actief Beveiligde Overwegen (NABO). Het Ministerie heeft ProRail de opdracht gegeven om de 180 publiek toegankelijke NABO's op het reizigersnet zo snel als mogelijk op te heffen.

De spoorwegovergang bij boerderij Elzenhof valt in de door ProRail genoemde categorie 'Niet Actief Beveiligde Overweg' (NABO). Hierover schrijft ProRail dat het de wens is om alle onbewaakte overgangen ofwel op te heffen, ofwel actief te beveiligen. Het afsluiten van de overweg is daarmee van groot openbaar belang in verband met de veiligheid van de bewoners van boerderij Elzenhof, de toeleveranciers, bezoekers en de treinpassagiers. Daarnaast, maar dit hangt samen met het veiligheidsbelang, is er sprake van een economisch belang. Friesland Campina dreigde de melk niet meer op te halen in verband met de onveilige situatie, met financiële consequenties voor het Melkveebedrijf De Elzenhof.

3.3 Alternatievenafweging

Kasteel Biljoen ligt aan de rand van het dorp Velp en maakt onderdeel uit van het gelijknamige landgoed dat in handen is van Stichting Geldersch Landschap & Kasteelen. Dit terrein is circa 162 hectare groot, waarvan ongeveer 70 hectare is aangewezen als beschermd Rijksmonument. Onderdeel van het landgoed is het melkveebedrijf op boerderij Elzenhof.

In verband met de veiligheid is het opheffen van de onbeveiligde spoorovergang in het Blauwe Laantje op landgoed Biljoen gewenst. Deze onbeveiligde spoorovergang maakt deel uit van de enige ontsluitingsroute voor de boerderij Elzenhof en is daarmee essentieel voor de bedrijfsvoering. In verband met de voortgang van de agrarische bedrijfsvoering én de acute noodzaak voor een veiligere toegang tot de boerderij is reeds in 2017 een tijdelijke alternatieve ontsluiting aangelegd, middels een half verharde weg parallel aan het spoor tot aan de meer zuidelijk gelegen beveiligde spoorovergang. Deze tijdelijke alternatieve ontsluiting is noodzakelijk doordat de onbeveiligde spoorovergang in het Blauwe Laantje is dichtgezet. De ligging van deze half verharde weg is gekozen vanwege de minste visuele impact op het landschapsbeeld van het landgoed. De weg volgt de barrière welke gevormd wordt door de spoorbaanligging in het landschap.

In de periode van 2017 tot nu is de onbeveiligde spoorovergang in het Blauwe Laantje reeds dichtgezet voor gebruik, vanwege de acute veiligheidsnoodzaak. Om deze overweg nu definitief te saneren moet een definitieve ontsluitingsroute voor boerderij Elzenhof worden geboden.

Het definitief maken van de huidige tijdelijke weg is hiervoor de meest passende oplossing. De weg voldoet voor het gebruik en heeft minimale impact op de omgeving. Om de weg nog beter in het landschap te laten passen is een compensatieplan opgesteld in overeenstemming met GLK. Ook is een landschappelijk inpassingsplan gemaakt waarin voorstellen staan voor een goede borging van de definitieve ontsluitingsweg in het landschap. Zo wordt het landschappelijk beeld van het laantje versterkt door het plaatsen van een aantal nieuwe bomen en worden de zichtlijnen elders in het landschap versterkt door het plaatsen van 2 solitaire bomen.

3.4 Compensatie

De aantasting van het GNN door de permanente ontsluitingsweg wordt in hoofdstuk 4 beschreven. De hiertoe benodigde compensatie en het compensatieplan wordt in hoofdstuk 5 en 6 toegelicht.

4 Effectbeoordeling GNN en GO

4.1 Toetsingskaders GNN en GO

Bij een nieuwe activiteit of ontwikkeling in het Gelders natuurnetwerk (artikel 2.45) en/of Groene ontwikkelingszone (artikel 2.53a) doet de initiatiefnemer onderzoek naar de te verwachten effecten van die activiteit of ontwikkeling op de kernkwaliteiten, oppervlakte en samenhang van het GNN en naar kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen van het GO. In de beschrijving van de onderzoeksresultaten worden in ieder geval betrokken de in het gebied aanwezige actuele en potentiële natuurwaarden; zowel beschermde soorten als soorten van de nationale Rode Lijsten en ecologische samenhang.

Voor zover de ontwikkeling of activiteit daar effect op kan hebben, wordt in de beschrijving van de onderzoeksresultaten betrokken de in het gebied aanwezige kwaliteit van water, bomen en lucht, stilte rust en duisternis en landschappelijke, cultuurhistorische, geomorfologische, en bodemkundige waarden, en ook het reliëf.

4.2 Kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen

Het Gelders natuurnetwerk en de Groene ontwikkelingszone is onderverdeeld in deelgebieden met elk kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen. Deze gebieden gelden voor zowel het GNN als het GO. Het plangebied ligt bij het Gelders natuurnetwerk binnen het deelgebied 131 Biljoen, Middachten en Hof te Dieren.

4.2.1 Beschrijving kernkwaliteiten en ontwikkeldoelen

Voor het deelgebied 131 Biljoen, Middachten en Hof te Dieren zijn de onderstaande vastgestelde kernkwaliteiten aanwezig binnen of in de omgeving van het plangebied. Deze zijn bepaald o.b.v. de kaarten van de provincie Gelderland, kennis van het gebied en de beschrijvingen uit de quick scans natuur van Eelerwoude en het veldbezoek door de ecooloog van Sweco (op 14 maart 2023):

- Overgangen tussen de Veluwezoom en het IJsseldal met de dorpen en enken;
- Onderdeel van Nationaal Landschap Veluwe;
- Leefgebied das;
- Cultuurhistorische waarden van de Landgoederen Biljoen.

De vastgestelde ontwikkeldoelen die van toepassing zijn op de locatie zijn:

- Vermindering barrièrewerking spoorlijn;
- Ontwikkeling biotopen voor reptielen en amfibieën;
- Ontwikkeling cultuurhistorische patronen en beheersvormen.

Het effect van de ontsluitingsweg op landschappelijke en cultuurhistorische waarden van de Landgoederen Biljoen is uitgewerkt in hoofdstuk 4.5.

4.2.2 Actuele en potentiële natuurwaarden¹

Het gehele plangebied is beschikbaar als natuur waar beschermde soorten zoals de buizerd, de das, de eekhoorn, verschillende soorten vleermuizen en de ringslang voorkomen. Op basis van de aanwezige biotoop, literatuurgegevens en expertise zijn onder andere de volgende algemeen voorkomende zoogdieren binnen het gebied aanwezig of te verwachten: das, eekhoorn, haas, konijn, egel, hermelijn, ree en diverse algemene (spits)muizen. Deze soorten kunnen het plangebied gebruiken als (onderdeel van hun) leef- en foerageergebied. Op ongeveer 300 meter van de planlocatie is een dassenburcht bekend.

De aangetroffen vogels binnen en direct rondom het plangebied vallen onder de algemene broedvogels van bossen, struwelen en parken. Onder andere de volgende vogelsoorten kunnen gebruik maken van het plangebied; ekster, houtduif, koolmees, merel, pimpelmees, roodborst, boomkruiper, groene specht, boomklever en winterkoning. Uit verspreidingsgegevens zijn waarnemingen bekend van buizerd en grote gele kwikstaart, soorten met jaarrond beschermde nesten. Nestlocaties van deze soorten zijn niet aangetroffen binnen de effectafstand van de ontsluitingsweg.

Op basis van het aanwezige biotoop en verspreidingsgegevens is bekend dat de ringslang aanwezig is op het Landgoed. Een aantal soorten zoals bruine kikker, bastaardkikker, gewone pad en kleine watersalamander kunnen het gebied potentieel gebruiken als landbiotoop. Op het Landgoed is een beek aanwezig, mogelijk wordt deze beek gebruikt als voortplantingswater van algemeen voorkomende amfibieën. In de Beekhuizense Beek (de beek die de ontsluitingsweg kruist) zijn algemeen voorkomende vissoorten als drie- en tiendoornige stekelbaars waargenomen. Deze algemeen voorkomende vissoorten gebruiken de beek mogelijk als voortplantingswater.

4.2.3 Effectbeoordeling Kernkwaliteiten en ontwikkelingsdoelen

In de gebruiksfase kunnen in omliggend GNN- en GO-gebied vleermuissoorten, algemene amfibieën, reptielen als ringslang en zoogdieren als das, muizensoorten en marterachtigen worden verstoord. Deze verstoring zal bestaan uit geluidsverstoring (wegverkeer) en optische verstoring (verstoring door bewegend autoverkeer, lichtverstoring door wegverkeer). Geluids- en optische verstoring zijn momenteel al aanwezig in het gebied door de aanwezigheid van de nabijgelegen spoorlijn, de provinciale weg N785 en recreatie op het Landgoed. De ontsluitingsweg wordt dusdanig weinig door verkeer gebruikt, dat verstoring door geluid en licht beperkt is.

Het Landgoed Biljoen is onderdeel van het leefgebied van de das. Er is op ongeveer 300 meter van de ontsluitingsweg een dassenbucht aanwezig. Het aanleggen van de ontsluitingsweg heeft geen negatief effect gehad op het aanwezige foerageergebied van de das. Er is meer dan voldoende geschikt foerageergebied aanwezig. De dassenbucht blijft behouden en zal niet worden verlaten door de aanleg van de ontsluitingsweg. De ontsluitingsweg heeft geen negatief effect op het leefgebied van de das. De ontsluitingsweg blijft daarbij toegankelijk voor de das om zich over te verplaatsen.

¹ Gebaseerd op de rapporten zoals genoemd in hoofdstuk 1.5.

Het gebruik van het plangebied door wegverkeer zorgt voor vermindering van areaal leefgebied voor algemene soorten. Echter is er geen sprake van vernietiging van verblijfplaatsen en is er voldoende geschikt alternatief leefgebied aanwezig door open velden, aangrenzende weilanden en het Landgoed. De locatie zal in het verleden ook al geen deel uitgemaakt hebben van essentieel leefgebied. De ontsluitingsweg kan potentieel gebruikt worden door reptielen om zich op te warmen. Er zijn op het Landgoed Biljoen voldoende locaties aanwezig om dit ontwikkeldoel te kunnen realiseren. Omdat de ontsluitingsweg niet is afgerasterd blijft het voor dieren mogelijk om zich vrij te verplaatsen.

De aanleg van de ontsluitingsweg heeft geen positief effect op het doel om de barrièrewerking van de spoorlijn te verminderen maar maakt de verharding op dit deel breder. Zowel de spoorlijn als de omliggende graslanden zijn omheind door hekwerk. Het hekwerk betreft geen dichte afrastering, grotere soorten zoals reeën kunnen over het hekwerk heen springen en kleine zoogdieren en dassen kunnen onder het hekwerk doorlopen. Omdat de ontsluitingsweg niet intensief gebruikt gaat worden, is hier geen groot aanrijdingsgevaar aanwezig. Dit gevaar zit hem voornamelijk bij de spoorlijn.

De aanleg van de ontsluitingsweg leidt niet tot het aantasten van de aangewezen kernkwaliteiten en heeft geen negatief effect op de realisatiemogelijkheden van de aangewezen ontwikkeldoelen op het terrein van het Landgoed.

Voor soorten van houtige elementen was de samenhang in de situatie vóór de aanleg van de ontsluitingsweg al beperkt tot de houtelementen nabij de oost- en westpunt van het plangebied, omdat ten noorden van het traject van de weg geen andere houtelementen aanwezig zijn. Voor de aanleg van de ontsluitingsweg werden geen bomen geveld. Op basis hiervan treedt er geen verslechtering van de samenhang op. Wel is de samenhang van houtige elementen in de huidige situatie al zwak, waardoor dit bij uitwerking van de compensatie een kans biedt om versterking van de houtige elementen te realiseren.

4.3 Samenhang

Het plangebied ligt midden in een groot gebied dat is aangewezen als GNN en GO, waarbij het Landgoed onderdeel is van een netwerk aan groene gebieden. Het plangebied zelf vormt, samen met de spoorlijn (die als GO is aangewezen) de overgang tussen GNN ten noorden en ten zuiden van de spoorlijn. Het vormt als ware een ecologische verbinding tussen de Veluwe en het IJsselgebied, de verbinding met de andere zijde van de spoorlaan wordt vooral vormgegeven door de beek die onder de spoorlijn doorgaat. In de situatie vóór het aanleggen van de ontsluitingsweg werd het terrein gebruikt als kruiden- en faunairijk grasland.

Het GNN-gebied wordt niet gesplitst bij aanleg van de ontsluitingsweg, waardoor geen sprake is van verstoring van de ecologische samenhang. Door de verbindingsweg wordt de ecologische verbinding tussen Veluwe en IJsselgebied iets breder doorsneden. Echter blijft de spoorweg het grootste effect hebben op de barrièrewerking aangezien hier een groter aanrijdingsgevaar is, de te passeren zone breder is en moeilijker passeerbaar door kleine fauna.

De ontsluitingsweg vormt vanwege het geringe verkeer wat hier gebruik van maakt geen extra barrière voor soorten die zich willen verplaatsen. Omdat er voldoende leefgebied aangrenzend aanwezig blijft is een negatief effect op de samenhang uit te sluiten.

Voor soorten van houtige elementen was de samenhang in de situatie vóór de aanleg van de ontsluitingsweg al beperkt tot de houtelementen nabij de oost- en westpunt van het plangebied. Op basis hiervan treedt geen verslechtering van de samenhang op.

4.4 Oppervlakte

Aanleg van de ontsluitingsweg heeft ruimtebeslag op het areaal binnen het GO en NNN. Het verlies aan oppervlakte van het GNN en GO wordt in hoofdstuk 5.3 toegelicht.

4.5 Landschappelijke en cultuurhistorische waarden

4.5.1 Inleiding

De permanente ontsluitingsweg heeft effect op de landschappelijke- en cultuurhistorische waarden van het Landgoed Biljoen. Hieronder staan zowel positieve als negatieve effecten met betrekking tot landschaps-, en cultuurhistorische waarden van het landgoed.

4.5.2 Landschappelijke kwaliteit

Het open weidegebied (parkweide) van het Landgoed Biljoen ten noorden en zuiden van de spoorlijn is een landschappelijke kwaliteit. De spoorlijn doorsnijdt dit gebied. Een permanente ontsluitingsweg langs het spoor betekent een verbreding van de doorsnijding. Hierdoor is, vanaf de zuidzijde van het spoor, een zekere mate van verslechtering van de beleving van de eenheid van het open weidelandschap van het Landgoed. Daarnaast was de verwachting dat de tijdelijke ontsluitingsweg afbreuk zou doen aan de zichtbaarheid, continuïteit en de beleving van de Beekhuizense Beek als onderdeel van het Landgoed, met name door de overkluizing van de beek door de weg met dam en duiker. De verwachting was dat de beek minder zichtbaar zou zijn. De beleefbaarheid van de beek was al vrij gering, omdat er geen duidelijke weg naar de beek was. Door de tijdelijke ontsluitingsweg is de beek juist beter zichtbaar geworden en is er juist een positief effect. Bij omzetten van de tijdelijke ontsluitingsweg naar een permanente ontsluitingsweg zal ook de zichtbaarheid van de beek het positieve effect blijven ondervinden.

De groenelementen van het Landgoed, bosdelen en solitaire monumentale bomen liggen bij realisatie van de permanente ontsluitingsweg in de beleving dicht op de infrastructuur. Die zou afbreuk kunnen doen aan de landschapsbeleving vanuit de trein en vanaf de weg naar Biljoen. Gezien het feit dat de ontsluitingsweg direct grenst aan het spoorwegtracé, welke hoger is gelegen dan de weg (het spoor ligt op een dijkje), wordt vanuit de trein vooral over de weg heen gekeken. Het effect, visuele impact, op de landschapsbeleving is daardoor minimaal. Vanaf de ontsluitingsweg wordt de parkweide weer beter te beleven en daardoor is deze weg te zien als een vervanging van de verdwenen paden in dit gebied.

Door de ontsluitingsweg is een extra inrit ontstaan op de weg Biljoen. Door deze inrit wordt het beeld van de heldere continue noord-zuid gelegen weg met dubbele beukenlaan rommeliger ter hoogte van de spoorwegovergang. Bovendien ligt de inrit vlak bij een monumentale voetgangersingang van het Landgoed. Dit leidt de aandacht af van de ingang en het ongerepte karakter van dit stukje van het Landgoed bij het wandelbos en de beek. Bij de ligging van de ontsluitingsweg en de inrit is naast verkeersveiligheid rekening gehouden met de aanwezige natuurlijke waarden en dan met name met de ligging ten opzichte van de beukenbomen. Fysieke maatregelen zijn destijds genomen om mogelijke beschadigingen aan de bomen te voorkomen. De inrit is op dusdanige afstand dat de bomen geen hinder ondervinden van weg.

4.5.3 Cultuurhistorische waarden

Voor de cultuurhistorische waarden van de rijksbeschermden buitenplaats Biljoen-Beekhuizen zijn geen onomkeerbare negatieve effecten te verwachten. Door de ligging van de weg, met de inrit tussen de beukenbomen, wordt de laan ontzien.

De permanente ontsluiting heeft ook een zeker positief effect op een rijksmonument. Het Blauwe Laantje maakt onderdeel uit van de rijksbeschermden buitenplaats. Door het opheffen van de onbewaakte spoorwegovergang wordt dit eikenlaantje niet meer gebruikt. Het laantje zelf blijft behouden als historisch element. De historische verbinding tussen de boerderij en heidegronden, tussen park Biljoen en Landgoed Beekhuizen en tussen kasteel en grafkelder blijft dan ook intact. Op het laankarakter van het Blauwe Laantje heeft de wijziging geen negatieve invloed. Instandhouding van de laan is afhankelijk van het onderhoud. Bovendien zijn er geen verkeersbewegingen meer wat een positief effect heeft op het behoud van de aanwezige bomen in het laantje.

4.5.4 Conclusie

Vanuit landschap en cultuurhistorisch perspectief is het wenselijk te zorgen voor behoud van het laanbeeld over de gehele lengte van het 'Blauwe Laantje' (van Ossendaalselaan tot in het kasteelpark van Biljoen). Op het gedeelte ten zuiden van het spoor is dit laanbeeld momenteel minder sterk aanwezig en verdwijnt het in aanwezige bosschages van het Landgoed. Voor herstel van het 'Blauwe Laantje' kan aangepast beheer, kap van bosschages of heraanplant van laanbomen het laanbeeld sterk hier verbeteren.

Het landschap rondom Biljoen kent van oudsher een agrarisch gebruik met erven, weiden en akkers. In de 19^e eeuw werd het landschap ingericht in aansluiting op het kasteel. De vorm van een open ruimte werd bepaald door aanwezige bospercelen en de loop van de Beekhuizense Beek. Vanuit kasteel Biljoen gezien begeleiden de bosranden een weids vergezicht dat ontstond en dat werd aangekleed met enkele solitaire bomen. Het beoogde effect van de uitgestrekte parkweide zou versterkt kunnen worden door één of enkele solitaire bomen (bv. rode beuk) aan te brengen in de weiden tussen spoor en Zutphensestraatweg. Daarmee wordt het parklandschap van het Landgoed vergroot en ontstaat ook een connectie tussen de delen ten zuiden van het spoor en ten noorden van de Zutphensestraatweg. De permanente ontsluitingsweg tast in een bepaalde mate de cultuurhistorische waarden van het Landgoed en het rijksmonument aan. Zoals hiervoor beschreven zijn er zowel positieve als negatieve effecten.

Om de negatieve effecten op de cultuurhistorische waarden en het landschap teniet te doen worden compenserende maatregelen getroffen, zoals het versterken van de laanstructuur en aanplant van solitaire bomen.

4.6 Algehele conclusie

Het gehele plangebied is beschikbaar als natuur waar beschermde soorten zoals de buizerd, de das, de eekhoorn, verschillende soorten vleermuizen en de ringslang voorkomen. De aanleg van de ontsluitingsweg leidt niet tot het aantasten van het leefgebied van (beschermde) soorten en de aangewezen kernkwaliteiten en heeft geen negatief effect op de realisatiemogelijkheden van de aangewezen ontwikkeldoelen op het terrein van het Landgoed.

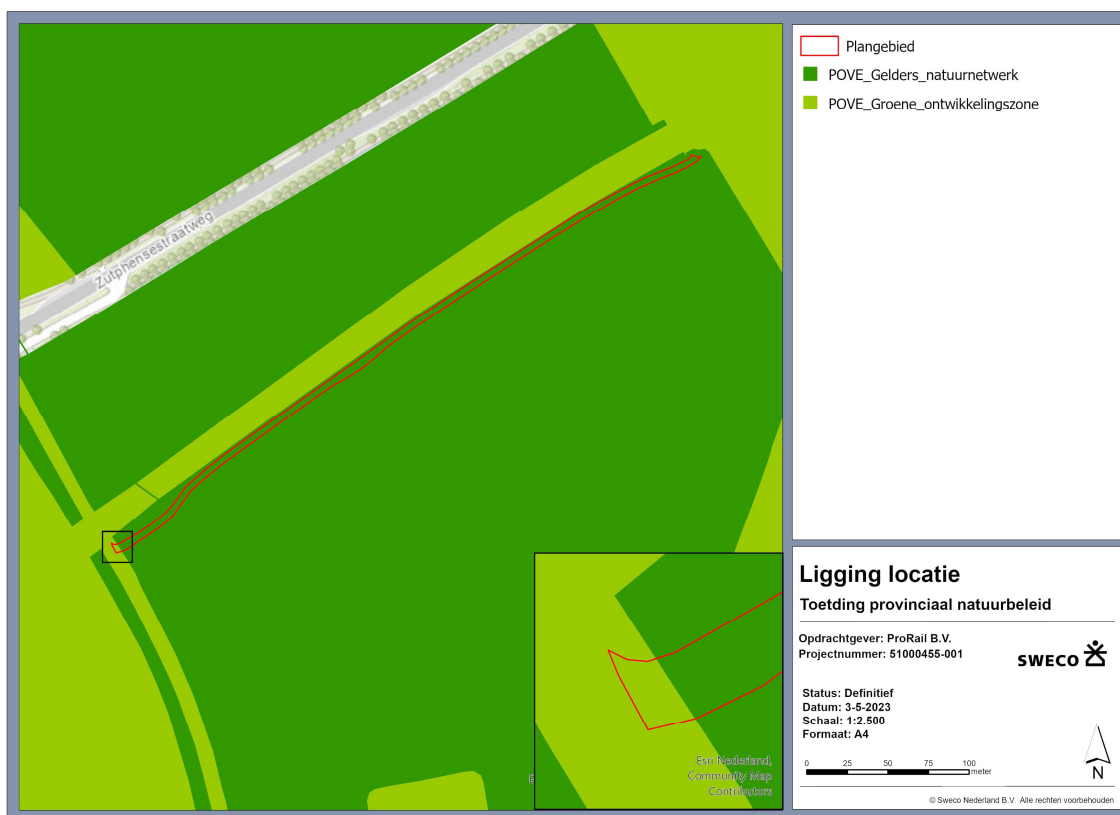
Het open weidegebied (parkweide) van het Landgoed Biljoen ten noorden en zuiden van de spoorlijn heeft een landschappelijke kwaliteit. De spoorlijn doorsnijdt dit gebied. De Beekhuizense Beek heeft een cultuurhistorische waarde, maar de zichtbaarheid van deze beek is beperkt door ontbreken van een duidelijke weg daarnaartoe. Ook heeft de noord-zuid gelegen weg Biljoen met dubbele beukenlaan een landschappelijke waarde. Om de negatieve effecten op landschappelijke kwaliteit te compenseren worden maatregelen getroffen, zoals het versterken van de laanstructuur en aanplant van solitaire bomen. Deze compenserende maatregelen moet het negatieve effect op de cultuurhistorische waarden en het landschap compenseren.

5 Compensatieopgave

5.1 Ligging ten opzichte van GNN en GO

Voor de inventarisatie van het Gelders natuurnetwerk is gebruik gemaakt van de interactieve kaarten van provincie Gelderland². Om de oppervlakte van de ontsluitingsweg te berekenen, is gebuikt gemaakt van een GIS-analyse en de CAD-bestanden behorende bij de ontsluitingsweg.

Het plangebied ligt binnen het GNN, circa 1.805 m² valt binnen het GNN en ligt grotendeels langs de Groene ontwikkelingszone, circa 19 m² valt binnen de Groene ontwikkelingszone, zie Figuur 5.1. De ontsluitingsweg heeft een oppervlakte van circa 1.824 m².



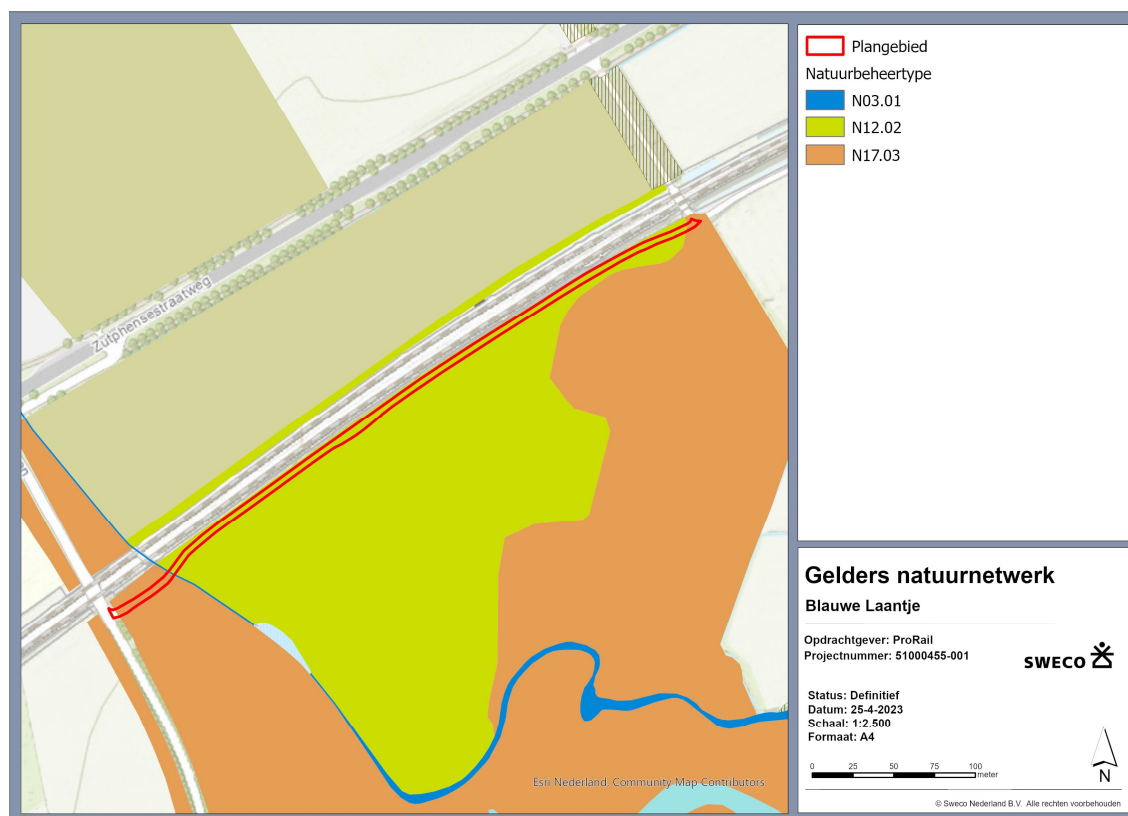
Figuur 5.1 Ligging van het plangebied ten opzichte van GNN en GO.

5.2 Aangewezen natuurbeheertypen

Binnen het plangebied zijn, op basis van de natuurbeheerkaart van de provincie Gelderland, drie natuurbeheertypen aangewezen;

- N03.01 Beek en bron;
- N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland;
- N17.03 Park- en stinzenbos.

² <https://gldanders.planoview.nl/planoview/>



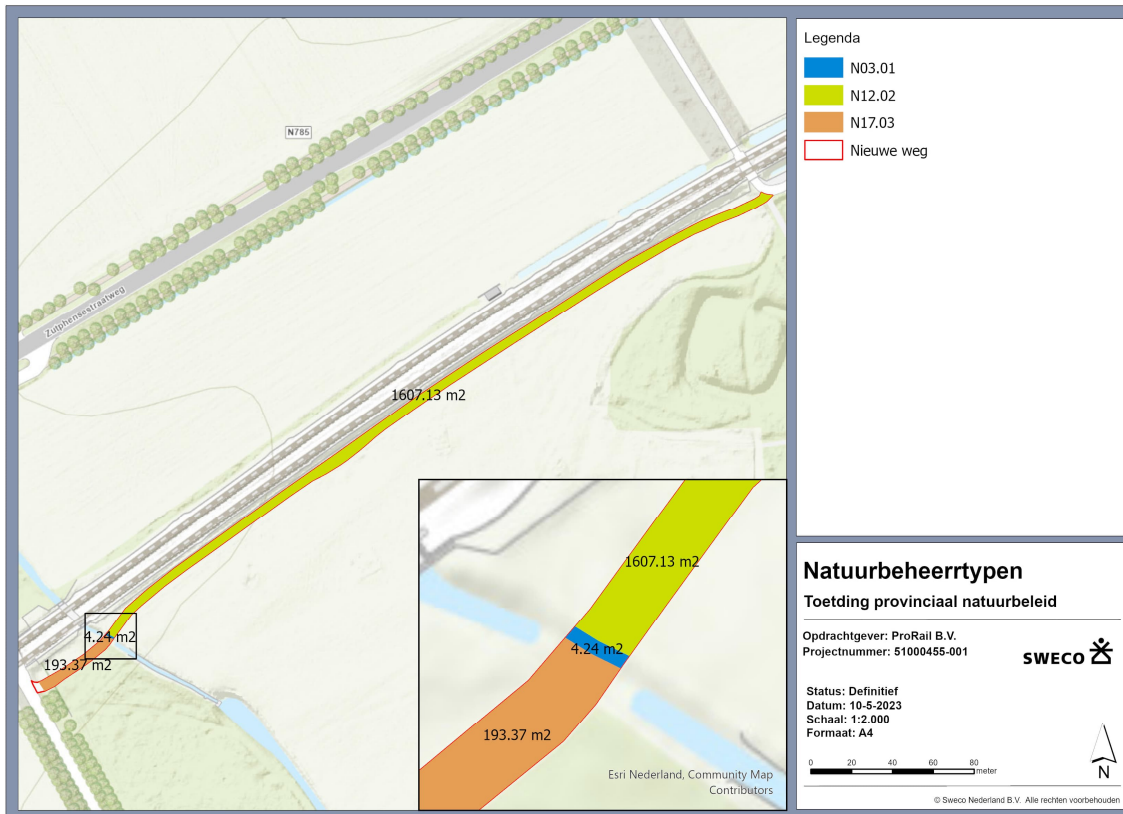
Figuur 5.2 Ligging van het plangebied ten opzichte van de aanwezige natuurbeheertypen.

5.3 Aantasting GNN en GO

Door de aanleg van de ontsluitingsweg is 1.805 m² GNN en 19 m² GO aangetast. Binnen het GNN zijn drie natuurbeheertypen aangewezen waar ruimtebeslag op ligt, zie Tabel 5.1.

Tabel 5.1 Ruimtebeslag op de natuurbeheertypen in m².

Natuurbeheertype	Ruimtebeslag (m ²)
N03.01 Beek en bron	4
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	1.607
N17.03 Park- en stinzenbos	193



Figuur 5.3 Locatie van de aanwezige natuurbeheertypen en het oppervlakte ruimtebeslag in m².

5.4 Kwaliteitsbepaling natuurbeheertypen

In onderstaande paragrafen wordt de kwaliteit gegeven van de aanwezige beheertypen conform de Index Natuur en Landschap (BIJ12). Ook wordt hiervan de ontwikkeltijd gegeven zoals opgegeven in de Omgevingsverordening.

5.4.1 N03.01 Beek en bron

Onder de tijdelijke ontsluitingsweg is een duiker aangelegd. Deze duiker is permanent vergund door het waterschap Rijn en IJssel. De duiker zorgt ervoor dat het water uit de beek nog steeds door kan stromen. De duiker lost echter niet het verlies van areaal en bij beek en bron behorende vegetatie op door aanleg van een weg over de beek. Op de locatie van de duiker kan de voor dit natuurbeheertype kenmerkende vegetatie zich niet meer ontwikkelen.

Het verlies aan oppervlakte moet gecompenseerd worden. De huidige kwaliteit van het natuurbeheertype heeft geen effect op de een eventuele toeslag voor de benodigde compensatie (wordt behandeld in paragraaf 5.5.1). De kwaliteit is om deze reden niet nader beoordeeld.

5.4.2 N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Kwaliteit N12.02. Huidig en potentiële waarden

Soorten kenmerkend voor dit type zijn in beperkte mate binnen het plangebied aanwezig.

Kruiden- en faunarijke grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur wat veelal bestaat uit plaatselijk struweel, hoge en lage vegetatie en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. De kwaliteitsbepaling van dit natuurstype is als volgt:

Kwaliteitsbepaling: structuurelement

Binnen het plangebied zijn 4 solitaire bomen, 100% sloot en 5% struweel aanwezig, hetgeen aangemerkt kan worden als kwaliteit “hoog” voor het beheertype N12.02.

Kwaliteitsbepaling: karakteristieke soorten.

Uit diverse verspreidingsbronnen is gebleken dat binnen het plangebied in het beheertype N12.02 de soorten bruin zandogje, hooibeestje en bruine vuurvinder voorkomen. Van de plantsoorten binnen het natuurstype zijn te weinig gegevens bekend. Uit recente verspreidingsgegevens zijn wel waarnemingen van zwarte zegge bekend. De eindbeoordeling “karakteristieke soorten” komt op “midden” (4-5 kwalificerende soorten)

Kwaliteitsbepaling: Ruimtelijke condities

Binnen het type N12.02 is op ongeveer 20 meter afstand tot het plangebied (overkant spoorlijn, noorden plangebied) hetzelfde natuurstype aanwezig. Ditzelfde natuurstype heeft een totaaloppervlakte van ongeveer 35 hectare. De gebieden zijn met elkaar verbonden middels een watergang die onder het spoor door loopt. De kwaliteitsbepaling “Ruimtelijke condities” kan daarom als “hoog” worden beschouwd.

Eindoordeel huidige kwaliteit N12.02

Het eindoordeel kwaliteit N12.02 in de huidige situatie is hoog. De ontwikkeltijd komt hierdoor uit op 5 - 25 jaar.

5.4.3 N17.03 Park- en stinzenbos

Een klein deel van de ontsluitingsweg is volgens de natuurbeheerkaart van de provincie Gelderland gerealiseerd in natuurstype N17.03. Tijdens het veldbezoek en uit recente en oude foto's is echter geconcludeerd dat dit natuurstype niet aanwezig was en is binnen het plangebied. Het lijkt erop dat hier N12.02 Kruiden- en faunarijke grasland aanwezig was.



Figuur 5.4 Beelden gemaakt in oktober 2008 (links) en juni 2016 (rechts). Op deze beelden is te zien dat type N17.03 voor de aanleg van de weg niet aanwezig. Bron: Google Streetview, 2019.

Het ruimtebeslag bij de aanleg van de ontsluitingsweg leidt niet tot aantasting van beheertype N17.03. Daarnaast heeft het nabijgelegen deel van het type N17.03 een zeer lage kwaliteit. Aangeplante boomsoorten met een goed ontwikkelde struiklaag en/ of een rijke kruidlaag met veel voorjaarsbloeiërs zijn hier afwezig. Wel is dit Park- en stinzenbos in de omgeving aanwezig. De weg en de spoorweg hebben een versnipperend effect op het type N17.03.

Het nemen van maatregelen om dit natuurbeheertype te versterken is noodzakelijk.

5.4.4 Conclusie

De ontsluitingsweg kruist een beek die is aangewezen als N03.01 Beek en bron. Onder de tijdelijke ontsluitingsweg is in deze beek een duiker aangelegd waardoor de doorstroming gegarandeerd wordt. De duiker lost echter niet het verlies van areaal en vegetatie op. Het verlies aan oppervlakte moet gecompenseerd worden.

Het natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland was en is aanwezig binnen het plangebied. Door het aanleggen van de tijdelijke ontsluitingsweg werd dit natuurbeheertype aangetast, compensatie is hierdoor noodzakelijk. De kwaliteit van dit type rond de ontsluitingsweg in de huidige situatie is hoog. De ontwikkeltijd komt hierdoor uit op 5 - 25 jaar.

Het natuurbeheertype N17.03 was en is niet aanwezig op de locatie van de tijdelijke toegangsweg. Het aantasten van dit natuurbeheertype is hiermee niet aan de orde. Compensatie is enkel nodig wanneer de kernkwaliteiten worden aangetast, dit is niet het geval. Wel is dit natuurtype in de omgeving aanwezig. De weg en de spoorweg hebben een versnipperend effect op het type N17.03. Het nemen van maatregelen om dit natuurbeheertype te versterken is noodzakelijk.

5.5 Compensatieopgave GNN

5.5.1 Toetsingskader

Indien sprake is van een aantasting van de kernkwaliteiten van GNN dienen deze gecompenseerd te worden. De omvang van de compensatie dient gelijk te zijn aan de oppervlakte van het door de nieuwe functie aangetaste areaal, vermeerderd met een toeslag. De toeslag is afhankelijk van de ontwikkelingstijd van het natuurtype, zoals vastgelegd in een overzicht met de hectaretoeslag per natuurtype (zie omgevingsverordening). De toeslag is als volgt:

- a) Geen toeslag bij natuur met een ontwikkeltijd van 5 jaar of minder;
- b) 1/3 deel van het oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer bij natuur met een ontwikkeltijd tussen 5 en 25 jaar;
- c) 2/3 deel van het oppervlak en de gekapitaliseerde kosten van het ontwikkelingsbeheer bij natuur met een ontwikkeltijd tussen 25 en 100 jaar;
- d) Een door Gedeputeerde Staten te bepalen oppervlak en bedrag voor kosten van het ontwikkelingsbeheer bij natuur met een ontwikkelingstijd van meer dan 100 jaar.

5.5.2 Compensatieopgave

De compensatieopgave inclusief toeslag is bepaald aan de hand van de *tabel: ontwikkeltijd (in jaar) per natuurbeheertype* zoals opgesteld door de provincie Gelderland en de kwaliteitsbepaling van de aanwezige natuurbeheertypen. Dit leidt tot de compensatieopgave zoals weergegeven in Tabel 5.2.

Het natuurbeheertype N17.03 Park en stinzenbos wordt op verschillende locaties in de directe omgeving versterkt. Het oppervlakteverlies van het GNN wordt gecompenseerd in het compensatiegebied met natuurbeheertype N12.02.

Tabel 5.2 ontwikkeltijd (in jaar) per natuurbeheertype en compensatieopgave in m².

Natuurbeheertype	Ontwikkeltijd	Toeslag	Aangetast areaal	Oppervlakte toeslag	Compensatie totaal
N03.01 Beek en bron	5-25	1/3	4	1	6
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	5-25	1/3	1.607	530	2.137
N17.03 Park- en stinzenbos*	n.v.t.	0	194	n.v.t.	194

* Enkel compensatie oppervlakte verlies GNN.

5.6 Versterkingsopgave GO

5.6.1 Toetsingskader

Bij een ontwikkeling of activiteit in het GO moet de natuurkwaliteit worden versterkt. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer een initiatiefnemer iets wil bouwen in deze zone, tegelijkertijd de kernkwaliteiten moeten worden versterkt door aanleg van natuur- en landschapselementen.

5.6.2 Versterkingsopgave conform rekentabel GO

De provincie Gelderland heeft een formulier gemaakt waarmee ontwikkelingen binnen het GO dienen te worden getoetst. Met het Formulier Berekening versterking Groene ontwikkelingszone wordt de benodigde versterking bepaald. Het formulier is opgedeeld in 3 onderdelen: verliesfactor; impactfactor en versterkingsfactor.

De verliesfactor bepaalt op basis van aanwezige landschapselementen of natuurbeheertypen waar ruimtebeslag op plaatsvindt. Op basis van ruimtebeslag wordt per landschapselement of natuurbeheertype de verliespunten berekend. De impactfactor wordt uitgedrukt in impactpunten door de voorgenomen ontwikkeling, zoals het realiseren van woningen of een bedrijventerrein. De totale verlies- en impactpunten vormen samen de minimale vereiste versterking die behaald moet worden door invulling van de versterkingsmaatregelen.

Hieronder wordt een uitwerking van het formulier beschreven, en in bijlage 1 is de samenvatting van de berekening opgenomen.

Verliesfactor

De voorgenomen ontwikkeling heeft binnen de begrenzing van het GO een impact op aangewezen ontwikkeldoelen. Op de locatie van de ontsluitingsweg was kruiden- en faunarijkgrasland aanwezig. Dit valt onder de categorie droge natuurgaslanden. Er verdwijnt 0,0019 ha aan droge natuurgaslanden. Dit leidt tot 2 verliespunten.

Impactfactor

De impactfactor wordt bepaald o.b.v. de eindsituatie van de voorgenomen ontwikkeling. De impactfactor wordt bepaald aan een aantal categorieën. De ontsluitingsweg valt onder de categorie wegen <80 km/uur. De oppervlakte is 0,0019 ha. Een verhoging van de factor is van toepassing omdat het een nieuwe functie op deze locatie betreft. Het totaal aan impactpunten komt uit op 8.

Versterkingsmaatregelen

De punttotalen uit de verlies- en impactfactor vormen samen de verliespunten, namelijk in totaal 10 punten. Deze punten vormen de minimale vereiste versterking.

De versterking kan gerealiseerd worden middels ontwikkelen van landschapselementen, beheertypen of speciale elementen zoals stobbenwallen of takkenrillen binnen bestaand GO.

Ter compensatie wordt 0,01 ha (100 m²) droge natuurgraslanden aangelegd, dit wordt gecombineerd met de compensatielocatie voor het GNN, met natuurbeheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland. Dit levert 10 versterkingspunten op. Dit levert een balans op van 0 punten. De compensatie wordt binnen het Landgoed Biljoen gerealiseerd.

6 Compensatie- en versterkingsplan

6.1 Opstellen compensatieplan

Voor de onderbouwing met betrekking tot mitigatie dient een compensatieplan en/of versterkingsplan te worden vastgesteld, waarin in ieder geval wordt ingegaan op de wijze waarop wordt verzekerd dat de mitigatie en de compensatie daadwerkelijk worden uitgevoerd, de wijze van monitoring en rapportage van de tenuitvoerlegging van de mitigatie en de compensatie. De uitvoering van het compensatieplan dient binnen vijf jaar na de besluitvorming van de betreffende ingreep te zijn afgerond. Het mitigatie- of compensatieplan moet gereed en akkoord zijn bij de provincie als bevoegd gezag bij de vaststelling van het projectplan Waterwet en het bestemmingsplan.

6.2 Locatie compensatie

De locatie voor de compensatie- en versterkingsopgave is een grasland met lage natuurwaarden in de huidige situatie gelegen binnen het Landgoed Biljoen. Dit grasland is momenteel aangewezen als GO. De watergang die langs het grasland loopt is aangewezen als GNN met als natuurbeheertype N03.01 Beek en bron. Op de oever is een rietkraag aanwezig. Zie Figuur 6.2 voor een impressie van de locatie.



Figuur 6.1 Impressie van het grasland en de watergang.

6.3 Type natuurcompensatie

Door het omzetten van de tijdelijke ontsluitingsweg naar een permanente ontsluitingsweg worden twee (aanwezige) natuurbeheertypen aangetast; N03.01 Beek en bron en N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland. Daarnaast gaat er een deel GO verloren wat dient te worden gecompenseerd. Het beheertype N17.03 Park- en stinzenbos wordt in de omgeving versterkt. Het verlies aan oppervlakte GNN, behorende bij N17.03, wordt één op één gecompenseerd. De oppervlakte van de benodigde compensatie is weergegeven in Tabel 5.2.

Tabel 6.1 Ontwikkeltijd (in jaar) per natuurbeheertype en compensatieopgave in m².

Natuurbeheertype	Aangetast areaal	Compensatie opgave
N03.01 Beek en bron	4	6
N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland	1.607	2.137

Compensatie oppervlakteverlies GNN (N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland)	194	194
Droge graslanden (GO)	19	100

In Figuur 6.2 is de locatie van de compensatie weergegeven. Hierin is de benodigde compensatie opgenomen. Voor het natuurbeheertype N03.01 Beek en bron wordt de huidige watergang verbreed en over een lengte van circa 6 meter wordt langs de noordwestzijde van het compensatiegebied een natuurvriendelijke oever aangelegd. Op het grasland met lage natuurwaarden wordt het natuurbeheertype N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland gecreëerd.



Figuur 6.2 Locatie het compensatiegebied voor het GNN en GO (zie ook bijlage 2).

6.4 Inrichtingsplan

Het onderstaande inrichtingsplan is opgesteld door het Geldersch Landschap & Kasteelen (GLK).

6.4.1 Afweging

Gezien de ligging en het historisch gebruik van het compensatieperceel streeft GLK naar ontwikkeling van een extensief grasland. Hiermee wordt aansluiting gezocht tegen het bestaande Gelders Natuurnetwerk (GNN). We kiezen voor het natuurtype Kruiden- en Faunarijke grasland (N12.02) en een klein deel voor de verbetering t.b.v. Beek en Bron (N03.01) naast bestaande watergangen. De omstandigheden van de bodem (Kalkhoudende ooivaaggronden; zware zavel en lichte klei) zijn geschikt om dit type te realiseren.

In de beheervisie van Biljoen heeft GLK bepaald dat de doelstelling van dit terrein 'cultuurhistorie' is. Het gebruik van de percelen als kruiden- en faunarijk grasland grijpt terug op het historisch gebruik en waarborgt de openheid van het terrein vanuit dorp en landgoedbebouwing richting IJssel en vertolkt daardoor de doelstelling van GLK.

Omzetting van agrarisch grasland met natuur en landschapswaarden naar een natuurgrasland past in de versterking van de ecologische verbinding tussen Veluwe en IJssel. Op het landgoed Biljoen is deze verbinding het meest optimaal ter hoogte van kasteel en parkbossen. Door voorgestelde inrichting is het beheer niet langer gericht op agrarische productie, maar wordt vanaf nu gericht op natuurwaarden, waardoor de verbinding robuuster wordt.

6.4.2 Gewenste inrichting

Primair zal de in te richten perceel uitdrukkelijk begrenst dienen te worden. Hiertoe zal in het veld een duidelijke afscheiding moeten worden aangebracht tussen het landbouwperceel en het natuurperceel. Dit kan door plaatsen van paaltjes en/of een draadafscheiding.

GLK wil nadrukkelijk de openheid van dit historisch weidse uiterwaardcomplex behouden, door geen hoge scheidingen tussen de percelen te plaatsen.

De huidige situatie als landbouwperceel laat zich het best beschrijven als een bemest productiegrasland op een rivierkleibodem. Om te komen tot een kruiden- en faunarijk grasland is een actief verschrallingsbeheer aan de orde teneinde de productiviteit te verminderen. Daardoor zal de homogene grasmat geleidelijk opener worden en ruimte bieden aan een scala aan grassoorten en graslandkruiden. De voorgestelde inrichting komt niet alleen ten goede aan flora, maar ook aan insecten, zoogdieren en vogels die hier, direct of indirect, van afhankelijk zijn.

Om Beek en Bron (N03.01) op het compensatieperceel tot z'n recht te laten komen, wordt langs de watergangen een taludverflauwing toegepast. De sloot noordwest en zuidwest langs het perceel betreft de oude loop van de Beekhuizense Beek (sprengenbeek) richting IJssel. Dit is thans niet langer de hoofdwatgang, maar voert nog steeds beekwater. De hierbij vrijkomende grond wordt lokaal verwerkt op de nabijgelegen landbouwgrond en/of ter verhoging van sloot-/greppelbodems. Verbreding van de oevers en weghouden van inspoelen van meststoffen zal hier bijdragen aan een verhoging van de natuurkwaliteit van de watgang.

6.4.3 Gewenst beheer

GLK wil het beheer samen met en door agrariërs laten uitvoeren. Hierbij staat het agrarisch medegebruik volledig in dienst van de natuurwaarden. Het beheer zal bestaan uit de nog vrij hoge productie (tijdelijk) te maaien en het maaisel af te voeren. Als de productie naar gewenst niveau is teruggebracht kan eveneens worden na-beweid. De eerste jaren zullen meerdere snedes per jaar kunnen worden gemaaid, zodra het perceel zo ver is verschraald dat er maar één snede per jaar meer afkomt, kan worden overgestapt op beweiding als beheermaatregel.

Bemesting blijft achterwege. Zolang een maaibeheer wordt toegepast mag nimmer de gehele oppervlakte in één werkgang worden gemaaid en afgevoerd, maar moet altijd wisselend op het perceel tenminste 10 % van de oppervlakte onbehandeld blijven.

Kleinschalige structuurvariatie kan ontstaan door de veedichtheid permanent te verlagen, of door delen permanent of tijdelijk uit te rasteren (bijv. slootkanten of randen langs bos of struweel).

Het beheer van de bestaande bosranden wordt door GLK zelf uitgevoerd.

De sloot zal niet jaarlijks worden geschoond, maar afhankelijk van de mate van verruiging of verbossing.

6.4.4 Stappenplan

Zodra instemming van de bevoegde gezagen is verkregen, volgen de volgende stappen:

- Aanmelden van het compensatieperceel t.b.v. het GNN bij de provincie en laten opvoeren hiervan in het natuurbeheerplan.
- Communicatie van de ontwikkelingen naar de omgeving. In individueel contact met de burens en betrokkenen de voorgestane inrichting en wijziging van beheer toelichten.
- Huidige pachtsituatie aanpassen naar een nieuwe situatie van natuurschap onder strikte voorwaarden.
- Aanvraag indienen voor Subsidieregeling Natuur en Landschap (SNL) bij de provincie.
- Geldersch Landschap & Kasteelen is een professioneel natuurbeheerder. Hiertoe heeft GLK het Certificaat Natuurbeheer SNL en hiervoor vindt er periodiek een onafhankelijke audit plaats bij de organisatie of voldaan wordt aan de eisen van SNL en de beschreven beheerpraktijk in het Kwaliteitshandboek Natuurbeheer SNL van Geldersch Landschap & Kasteelen.
- In het veld de oevers langs de sloot verflauwen naar een natuurvriendelijke oever.
- Vrijkomende grond op het landgoed verwerken.
- Ontwikkelingen in het natuurbeheer monitoren en volgen en indien nodig bijsturen.

6.5 Versterking Park- en stinzenbos

Het landschap rondom Biljoen kent van oudsher een agrarisch gebruik met erven, weiden en akkers. In de 19^e eeuw werd het landschap ingericht in aansluiting op het kasteel. De vorm van een open ruimte werd bepaald door aanwezige bospercelen en de loop van de Beekhuizense Beek. Vanuit kasteel Biljoen gezien begeleiden de bosranden een weids vergezicht dat ontstond en dat werd aangekleed met enkele solitaire bomen.

Het inpassingsplan (Mil, 2023) omvat vier maatregelen voor de landschappelijke compensatie voor de niet verharde weg gelegen tussen De Biljoen en het agrarische erf aan de Zutphensestraatweg 5. Deze maatregelen versterken ook het Park- en stinzenbos (Figuur 6.3):

1. De aansluiting van de weg op de Biljoen;
2. Het 'herstructureren' van het zuidelijk deel van het Blauwe Laantje ter compensatie van de aanleg van de weg;
3. Het parklandschap versterken en 'inpassen' van het trafohuisje ter compensatie van de aanleg van de weg;
4. Het afsluiten van het Blauwe Laantje ten noorden van de Zutphensestraatweg voor gemotoriseerd verkeer.



Figuur 6.3 Landgoed Biljoen met omliggend landschap en de vier maatregelen uit het inpassingsplan.

De tijdelijke weg naar Boerderij De Elzenhof sluit in zijn huidige vorm niet goed aan op de weg Biljoen. De nieuwe weg met aansluiting op de Biljoen doorbreekt deze lijnvormige structuur. Daarnaast loopt de bosrand van het aangrenzende beukenbos niet meer door tot aan de tijdelijke weg. Om de lijnvormige structuur in stand te houden en de nieuwe aansluiting duurzaam- en veilig in te richten worden verschillende maatregelen genomen (Figuur 6.4).

De aansluiting van de weg op Biljoen:

1. Klinkerverharding aanbrengen;
2. Herstellen en versterken meidoornhaag;
3. Herstellen bosrand;
4. Tijdelijk plaatsen palen met draad.

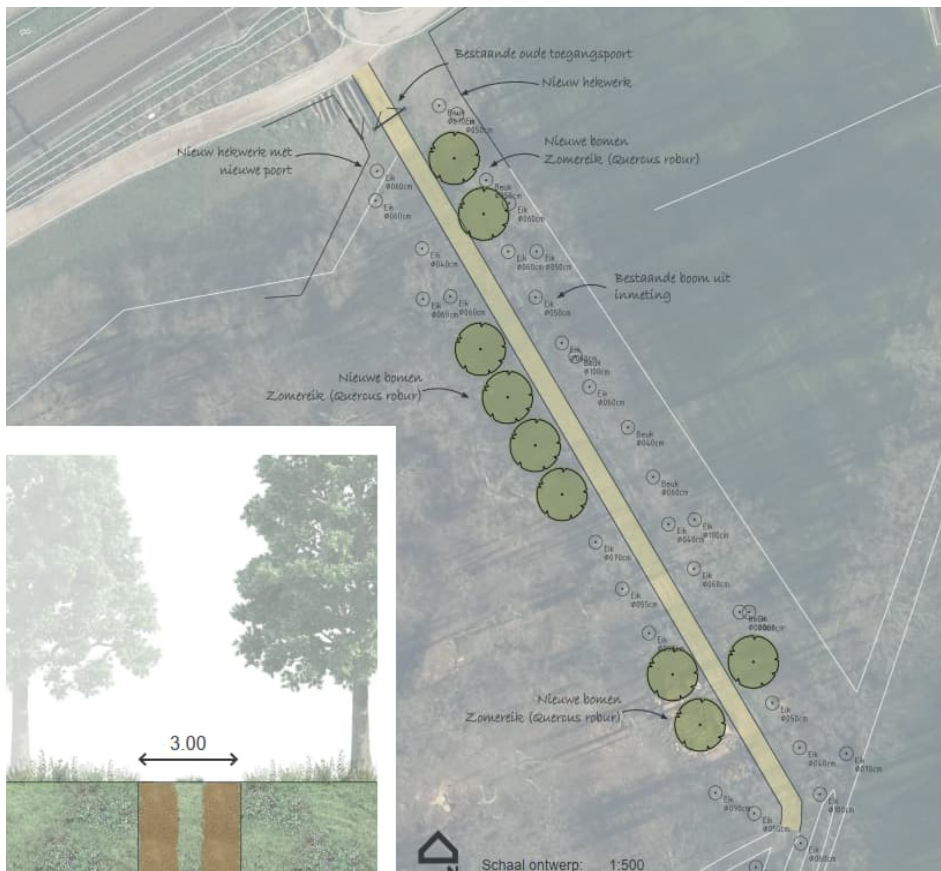


Figuur 6.4 Inpassingsmaatregelen aansluiting van de weg op Biljoen.

Op het landgoed Biljoen zijn een aantal historische laanstructuren aanwezig. Aan het zuidelijk deel van het Blauwe Laantje is dit laanbeeld minder sterk aanwezig. Een van de compensatiemaatregelen is herstel van dit laanbeeld. Er worden nieuwe bomen aangeplant om de laan te herstellen (Figuur 6.5).

Herstructureren van het zuidelijk deel van het Blauwe Laantje:

1. Nieuwe bomen aanplanten in laanstructuur;
2. Pad herstellen;
3. Hekwerk en poorten rondom weiden vervangen;
4. Voorjaarsbloeiers aanplanten.

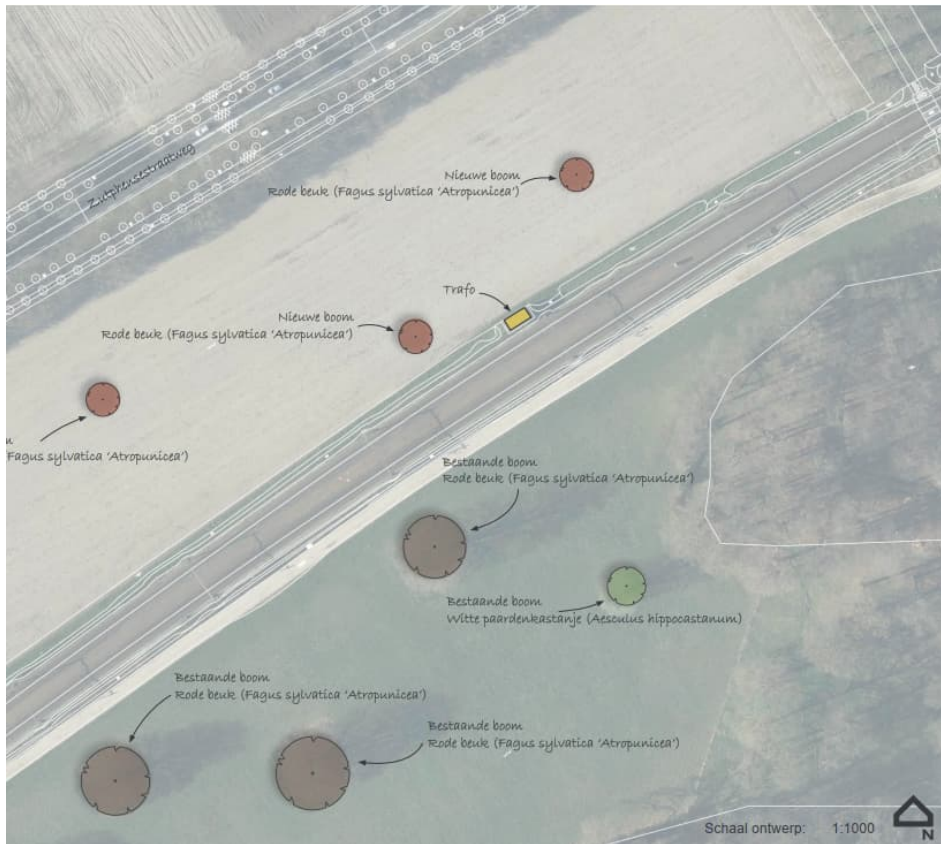


Figuur 6.5 Herstructureren van het zuidelijk deel van het Blauwe Laantje.

De ruimtelijke connectie van het parklandschap kan worden vergroot door enkele solitaire bomen aan te brengen in de akker tussen het spoor en de Zutphensestraatweg. Om zicht op het transformatiehuisje te beperken worden de bomen in het gezichtsveld van de kruisingen Biljoen - Zutphensestraatweg en Blauwe Laantje - Zutphensestraatweg geplaatst (Figuur 6.6).

Het parklandschap versterken en 'inpassen' van het trafohuisje:

1. Solitaire bomen aanplanten.



Figuur 6.6 Het parklandschap versterken en 'inpassen' van het trafohuisje.

Referenties

Bronnen

Mil, B. van (2023) Landschappelijke inpassing ontsluitingsweg boerderij Elzenhof. Sweco Nederland B.V., Eindhoven.

Sweco, (2017) Alternatievenstudie Blauwe Laantje. Referentienummer SWNL0201176. Sweco Nederland B.V. De Bilt.

Gebruikte websites

Omgevingsverordening Gelderland:

<https://gldanders.planoview.nl/planoview/NL.IMRO.9925.PVOmgverordening-vst1?s=SAAXIYAKQgF7vzJFhERCBAN4P4PwP38wJiAMdOCzhy3ggpM4ZOGbcCBA>

Kernkwaliteiten Gelders Natuurnetwerk en Groene Ontwikkelingszone:

https://gldanders.planoview.nl/planoview/proxy/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc11/doc/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc11_733.pdf

Atlas kernkwaliteiten:

<https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=ec1ecdbf259c42f7ba498e7a589b3aee>

Natuurbeheerplan Gelderland kaart:

<https://geoportaal.gelderland.nl/portaal/apps/webappviewer/index.html?id=d8fc942b0c7646ff8900c26f05effef9>

Ontwikkeltijd natuurbeheertype:

https://gldanders.planoview.nl/planoview/proxy/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc11/doc/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc11_731.pdf

Gelijkwaardige natuurbeheertypen:

https://gldanders.planoview.nl/planoview/proxy/NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc11/doc/b_NL.IMRO.9925.PVOmgverordeningGC-gc11_730.pdf

Berekening versterking Groene ontwikkelingszone:

<https://www.gelderland.nl/themas/natuur/natuurwetten-en-regels/regels-groene-ontwikkelingszone>

BIJ12 Natuurbeheertypen:

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/natuur-en-landschap/index-natuur-en-landschap/natuurtypen/>

Bijlage 1 Samenvatting versterkingsopgave GO

Verliesfactor**Verliesfactor 1**

Categorie	Droge natuurgraslanden
Punten per eenheid	1000
Oppervlakte (ha)	0,0019
Punten	2

Totalen

Totale oppervlakte (ha)	0,0019
Verliespunten	2

Impactfactor**Impactfactor 1**

Categorie	Wegen < 80 km/uur
Basispunten per eenheid	2000
Aantal eenheden	0,0019

Toeslagfactoren

Is er sprake van een nieuwe functie op deze locatie?	Ja
Is er sprake van open landschap?	Nee
Voor zover het gebied BUITEN open landschap ligt; Is er sprake van aardkundige waarden?	Nee
Is er sprake van een Ecologische verbindingszone (EVZ)?	Nee

Impactpunten

Basis	4
Incl. toeslagen	8

Totalen

Totale oppervlakte (ha), excl. windturbines	0,0019
Impactpunten	8

Versterkingsmaatregelen

Versterkingsmaatregel 1

Categorie	Droge natuurgraslanden
Basispunten per eenheid	1000
Oppervlakte	0,01

Kortings- en toeslagfactor

Is er sprake van een tijdelijke maatregel?	Nee
--	-----

Draagt de maatregel bij aan een EVZ?	Nee
--------------------------------------	-----

Versterkingspunten

Basis	10
Incl. kortings- en toeslagfactor	10

Totalen

Totale oppervlakte (ha) excl. speciale elementen	0,0100
Versterkingspunten	10

Balans versterkingsopgave en versterkingsmaatregelen

Verliesfactor

Totaal verliespunten	2,00
----------------------	------

Totale oppervlakte

Hectare	0,00
m ²	0

Impactfactor

Totaal impactpunten	8,00
---------------------	------

Totale oppervlakte excl. windturbines

Hectare	0,00
m ²	0

Versterkingsopgave

Totaal punten	10
---------------	----

Versterkingsmaatregelen

Totaal versterkingspunten	10,00
---------------------------	-------

Totale oppervlakte excl. speciale elementen

Hectare	0,01
m ²	100

Balans

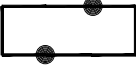
Balans = versterkingsmaatregelen - versterkingsopgave =	0
---	---

Bijlage 2 Bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie langs de spoorlijn tussen Biljoen en Zutphensestraatweg 5b [kaart]

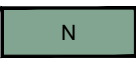


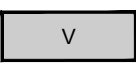
LEGENDA

Plangebied

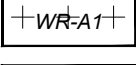
 Buitengebied Westerveld 2018

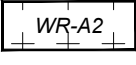
Enkelbestemmingen

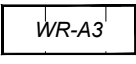
 Natuur

 Verkeer

Dubbelbestemmingen

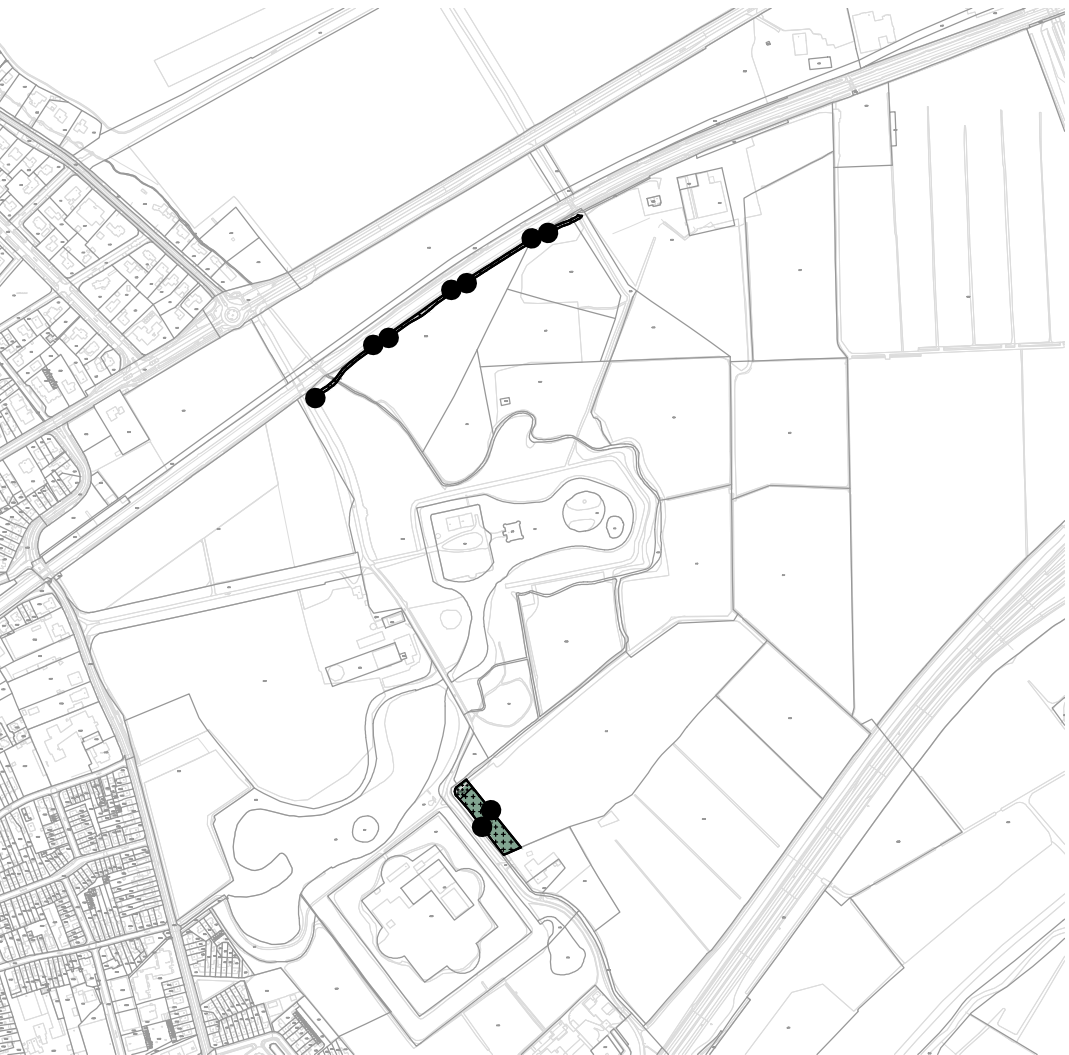
 Waarde - Archeologie 1

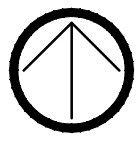
 Waarde - Archeologie 2

 Waarde - Archeologie 3

Verklaringen

 ondergrond





in samenwerking met

project:
Bestemmingsplan Landelijk Gebied, locatie langs de spoorlijn tussen Biljoen en Zutphensestraatweg 5b

Gemeente Rheden	
onderdeel	projectnummer:
<i>verbeelding</i>	23SWECO004
status	identificatienummer:
<i>ontwerp</i>	NL.IMRO.0275.BLR-ON01
opdrachtgever:	bladnummer:
Prorail	1 van 1

SCHAAL	:	1 : 1 000	datum	:	16 augustus 2023
FORMAAT	:	A2	bestandsnaam	:	23SWECO004-003



Ruimteloket, data in kaart

| Linker Rottekade 292 | 3034 CV Rotterdam |
| 085 016 38 74 | info@ruimteloket.nl |
| www.ruimteloket.nl |